

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 4 frt.
Fél évre . . . 2 frt.
Negyed évre . . . 1 frt.

Minden a lap szívesi részére
csatlakozó költségek nélkül
szállítandó, külföldi, felár
kiszámlázható.

Szerkesztőség
1-ső tized 226-ik szám

SZENTES és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZMŰVELŐDÉSI IPAR és GAZDASZATI HETILAP.

165

MEGJELEN MINDEN SZOMBATON.

Hirdetési árak:

3 hetesből hetente egy napra
hirdetendő . . . 20 fr.
1 évig . . . 18 fr.
hosszioral . . . 10 fr.
számtalán.

„NYILTTÉR”
minden sor 15 kr.

Bélyegző minden egyes beki-
rásnál 10 kr.
Bérmintélessé levélben megfo-
gadják el. — Késznek nem ad-
nak vissza.

Előfizetési felhívás

„SZENTES és VIDÉKE”

1889. évi X-ik folyamára.

Lapunk a mai számmal tizedik évfolyamába lépett
annak jeléül, hogy városunk s vidékünk t. közönsége
és lap fenntartásának szükségét belátja s azért fennál-
lását becses pártfogásával biztosítani igyekezett.

Lapunk programja a régi, vagyis megyénk, fő-
képp Szentes város előhaladását minden téren előmozdi-
títani, minden becsületos törekvést kellően méltón s
támogatni, ellenben bármely téren mutatkozó tulka-
posztásokat minden személyválogatás nélkül ostorozni.
Tudjuk és tapasztaljuk, hogy a vezérelv betartása sok
kellemetlenséggel jár, mert nem egyszer — mint a
mult is mutatja — az önérdék ellen kellendő fellépünk,
de az ezen elvet helyesítő jó barátaink részéről évről
évre nagyobb mértékben tapasztalt s jövőre is bizto-
sított országos támogatás arra készít, hogy az eddigi ös
vényről lapunk le ne térjen. — De midőn a hibákat
megöröklük, midőn megválogatjuk a hangozt a nem
hagyjuk magunkat illoiten, durva kifejezések vagy
sértő hangzások közlésére senki által ragadtatni.

Ez mindenki tisztelgése hírlap programja s ennek
há betartása az illeto hírlap büszkeségét képezi.

Ezeknek előbeosztása után legyen szabad a t. köz-
zönségnek, főképp a lap régi há pártolói arra figyel-
meztelnünk, hogy míg a lap előfizetési csekélyi ára
nem változik, addig tartalmát illetőleg iparkodni fo-
gnak a t. közönség igényeinek a legnagyobb mértékben
megfelelni.

Szükségessének tartjuk megjegyezni, hogy az új
előfizetők a „Harc révén békéhez” című regényemlékkel
eddig megjelent részét ingyen kaphják; az „Örökösök”
és „Égy csepp r.” című érdekes regényeket egyenkint
50-50 kron. mindkettőt együttesen 80 kr. kedvez-
ményi áron kaphatják.

A lap előfizetési ára a régi, t. i.
Egy egész évre helyben és vidékre 4 frt.
Egy fél évre „ 2 „
Egy negyedévre „ 1 „
Szentes, 1889. január 5.

„SZENTES és VIDÉKE”
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Boldog új évet!

Uj évkor boldog új évet szoktak az embe-
rek kívánni egymásnak.

E szokás oly általános, hogy ha csakugyan
rossz volna is, hiába próbálnánk ellene kizödni.
Pedig az a b. u. é. k.-ás visítkárfelé boldog új
év kívánási gyakorlat valóban megtagadható
volna közzgazdasági szempontból, mivel csaknem
puszta papír és postabélyeg fogyasztás oly cél-
ra, mely az állami és egyéni jólétet semmi össze-
függésben sincs és sokkal célszerűbb volna, ha
az ily b. u. é. k.-ás visítkáryak milliárdjainak
előállítására és szállítására fordított munka valami
realisabb célra használtatnék.

Szerintünk mindig van valami furcsa színe-
zet az ily írás b. u. é. k. kívánásoknak.

A mint a bagdadi meszet tornyából tele
torokkal kiabálja a becsületless meztelen, hogy Allah
áldását kívánja az igaz hívőkre, de mikor aztán
azok a kolerába esnek és megmenthetné őket,
szent borzalommal fut elöttük: szerintünk éppen
ilyen forma a b. u. é. k.-ás új évi üdvözet oly
egyénekől, kik a következő évben talán egy órai
munkát sem volnának hajlandók áldozni az ü-
dvözött érdekében, ha az egyszer már veszélyben
forogna.

Tóhát félre a pharisokkal! Mai időben phari-
sok helyett tettekre van szükség s még ezek
közül is csak a teljesen megfontoltak mozdíthat-
ják elő valahogy az emberiség céljait.

Nem elég a boldog új évet csak kívánni,
kell embertársainknak, hanem eszközölni is
kell, hogy azok az új évben igazán boldogok
leheszenek. Ez eszközés pedig csak tények se-
gélyével történhetik.

Hogy mi lapunk olvasóinak üszintén boldog
új évét kívánunk, azon ös maguk bizonyára nem
fognak kételkedni, mert érzik, hogy ily kíván-
ságra jogosultságuk van. Azok, kik lapunknak
rendes olvasói s régi pártolói, közönségünknek

kétségkívül azon részét képezik, mely első sor-
ban ez új évben hazánkra kéri a Mindenható
áldását. Adja az ég, hogy hazánknak minden té-
ren mutatkozó előhaladásra ne csak rohamos, ha-
nem állandó is legyen; hogy kikéltíve a háború
és az elemi csapások sebeit ez évben is a béke
játékonyaságát élvezze.

Áldás lebegjen hazánk legmagyarabb vármegyéje, Csongrád vármegye fölött, mely
éppen tiszta magyar jellegű fogva van hivatta
nemcsak a megyének, hanem széles e hazának is
tisztá hazafisággal felruházott polgárokat szolgál-
tati.

Áldás lebegjen továbbá városunkon, mely
a legmagyarabb vármegye székhelyének biztánk
vallhatja magát. Legyen neki úgy ez évben mint
jövőre oly tisztikara, melynek egyetlen tagja föl-
tött se legyen képtelen jövőre bírlatot mondani
se a szegedi, se a szabadkai törvényszék, hanem
a polgárok általános tisztelete és szeretete legyen
osztályrésze.

Áldást kívánunk a lakosság nagy többségét
képező gazdaközönség munkájára, de ezen
áldás csak akkor fog bekövetkezni, ha a gazda-
közsönségünk a szántással, vetéssel és aratással
egyebekre is fordítja figyelmét. Ma bárki is meg
lehet győződve, hogy az utolsó évtizedek óriás
átalakító hatása a mezőgazdasági foglalkozást is
mindinkább szigorú szakképzettséget igénylő
üzlettel kezdé átalakítani; csakis azok fognak a vál-
tozott viszonyok közt továbbra is megmaradni, a
kik hajlandók az új viszonyok legfőbb köve-
telményének, a szakértelem megszerzésének eleget
tenni. Passzióiból gádzalkodni ezután már nagyon
drága mulatság lesz. A lehező legelőcsömbán szol-
gáltatni a társadalom más osztályainak szilkséges
élelmi cikkeket: ez az, amit a társadalom érdeke
követel s amire a külföldi államok gazdasági rend-
szere régen törekszik s a ki e feladatnak megfe-
lelni nem tud, azt a jövő események áramlata
egyszerűen félre fogja dobni.

Hasonlóképen kívánunk áldást a kereskedő
és iparos munkájára. Egy fontos tényező
a vasut — mindkettőnek ép ugy áll rendelkezé-
sére mint a gádzalközönségnek s habár sok aka-
dály áll is utjában egyiknek vagy másiknak, ne
feeséreljék el az időt haszontalan panaszokra, hu-
nem használják fel az egyesülésben feltalálható
erőt. Azóban — fájdalom — iparosaink nagy
része összetett kézzel várja a jobb jövőt s nem
hallgat azok szavára, kik igazi javán munkálkodni
törekednek. Sok iparos — tisztelet a csekély ki-
vételnek — nem akar semmiről sem hallani, mi-
helyt egy pár hatost kell áldozni — pedig hány
hatos megy ki csak egy haszontalanra igen sok
iparos zsebéből csak egy vasárnapp! Fialat korá-
ban mint segéd nem tesz félre semmit, takaré-
koskodásról hallani sem akar — tisztelet az igen
csekély kivételnek — s míhelyt önállóvá lesz,
leházasodik, többli eti munkaszünet a legnagyobb
zavarba hozza, mert nem takarított meg semmit
segéd korában, nemokára felhagy a mesterség-
gel, no de nem folytatjuk tovább
és szomorú képet, csak azt hozzuk ki belőle, hogy
oly iparos nemzedéket óhajtnak az egész hazának
s városnak is, mely felfogva a kor into szavát
belátná végre-valahára azt, hogy s z o r g a l o m
é s t a k a r é k o s s á g a boldogulás első kellekei, ezek
nélkül senki sem boldogulhat a mai időben.

Végül rátekintünk arra az új palotára, a
mutsák csarnokára. Igaz, hogy nagy pénzökte
felcsik benne, de mekkora kamatot jövedelmez az,
ha rendeltetésének megfelelő jeles finkat boesát
ki falai közül. Bárcsak igazi és felvilágosodott
hazafiak nevelne mindig ezen palota, oly haza-
fiakat, kik nem a demagógia mesterségés fogá-
sával, hanem igazi érdemük által tekintélyeknek
előismerve egykor a város előhaladásán armány-
kölcs és önzés nélkül — mint e város szülöttei
a legtisztább szeretetből munkálkodnának.

E z a m i b o l d o g u j é v i k i v á n s á g u n k !

Az év kezdete földünk különböző pontjain.

Az időnként ölémerülő kérdések közé tartozik az
is, hogy a földnek ez vagy ama pontján mikor van bi-
zonyos időkelet, például mikor készűnt az új év?

Hogy e kérdésre feleletet adhassunk, tudnunk kell,
hogy a földnek keletre eső helyeire hamarabb, a nyug-
atra fekvőken később kezdődik valamely időpont mint
náltak és hogy ez a különbség annál nagyobb, minél
távolabb esik földünk a kérdésben forgó hely, más szav-
akkal, minél nagyobb lakóhelyűnek és a szóban forgó
hely földrajzi hosszúsága között a különbség. S ha ezt
a különbséget tudjuk, akkor csak ennek minden 15 fok-
ra 1 órá (tehát 1 fokra 4 perccel, 15 íperccel 1 idő-
percet) kell számítaniuk, hogy lakóhelyük és a kér-
desés hely közötti földi különbséget megtaladjuk. Póldául
Szentes és B-assó földrajzi hosszúsága közt 5 fok és
18 perccel különbség van, a mi a fennebbiek szerint 21
perccelnyi időkülönbséget okoz, vagyis a földnek keletre
fekvő Brassóban az órák 21 perccel előbb járnak mint
pl. nálunk. Budapestben ellenben, mely földünk 1 fok
és 15 perccel nyugatra esik, 5 perccel később van bár-
mely időpont mint Szentesen.

A következőekben közlöm földünk néhány pontjána-
k melyi idejét abban a pillanatban, midőn Szentesen
az új év kezdetét vette.

Table with columns: Location, Time (Jan 1st), and Day (Monday). Locations include Kolozsvár, Sz. Pétervárt, Moszkvában, Mokkaiban (Arabia), Bombayban, Kalkuttában, Pekingben, Szenteslől nyugat fele, Bécsben, Triziben, Rómában, Berubén, Brüssellen, Londoban, Párisban, Bostouban.

Sokkal bonyolultabb a kérdés megoldása, ha a
Csendes tenger szigeteiről van szó. Ezekben az időke-
let attól függ, hogy mely irányból kaptak a keresztény
földesítést. Azok, a melyek keletről menő népek által
földesítettek el, az eurpai időszámítással ének, a nyug-
gat felől előjárt szigeteket ellenben az amerikai (egy
nappal hátrább járó) időszámítással honosult meg. Tehát
a kettele időszámítás közötti határtól keletre az időszámí-
tás egy nappal hátrább jár, mint attól nyugatra, mielő-
fogy a kelet felől utazó hajósok e határvonalon át-
menve egy napot elhagynak a számitásból, a nyugat felől
menők pedig egy napot kétszer számitnak, mert csak
egy marad órszámzatban időszámításuk a miennkel. A
Csendes tenger szigeteinek kettele időszámításra okozta,
hogy gyakran két szomszédos hely dátuma egy egész
nappal különbözik. Így például, midőn nálunk az újév
éjlekor kezdetét vette, Új Zeelandon jan. 1-én délelőtt
volt, ellenben a közeli Tongatuban szigeteket, melyek Új-
Zeelandtól csupán 7 tonyira fekszenek kelet felé, dec.
31-én délelőtti 11 óra 10 perc mrlt. Sőt a Filippini
szigeteket dec. 30-án esti 1/4 11 óra volt, midőn Új-
Zeeland keleti része 1889 jan. 1-én reggeli 3 óra mutt.

Felhívás és kérelem Szentes város róm. kath. lakosságához.

A szentesi róm. kath. egyháztanács még a
mult évben határozta el egy új orgonának a temp-
lom részére való beszerzését, amennyiben a mostani
orgona évenkénti javíthatása s arra fordított
költség dacára sem felel meg a célnak. Az a figye-
lembe vevendő körülmény, hogy az egyház a köz-
leg multban két új iskoláépíletet emleltet, az
utolsó két évben pedig kénytelen volt a templomnak
egész tetejét megújítani, tetemes költséget
okozott az egyháznak s maga az új telté mindnem
egy új orgona árát emésztette föl s lehetetlenem
tette az új orgonának tisztán a templomlapból
való beszerzését.

Hogy tehát az egyháztanács egy új orgoná-
nak, az ájtatosság nagyban emelő templomi fel-
szerelvénynek beszerzését lehetővé tegye, e célra
adományok gyűjtését határozta el s alulírott is-
merve a róm. kath. hívek hitbiztonságát azon
kérelmet intézi hozzájuk, hogy e célra kiki tet-
hetsége szerint járulni s adományával az orgona
beszerzését lehetővé tenni szíveskedjék. Gyűjtő
ívek vannak a plebániái hivatalban, az egyház-
tanács termében és alulírottánál is.

Balázsovits Norbert,
bíró, elnök.

Üjvéi tanácsok az idők számára.

Menj ki a mezőre, hajtás led a kabát od ujjat, ne ágyadt gárd a csizma, és mi aiazt szed, nezd, gondold meg ezeket:

Ne uagyon félted a nadrágot attól, hogy a sár lepiszkolja.

Ne tarts hiába kulját.

Gyermekeid és feleségedhez légy ezután barátságosabb.

Adósságokba ne merülj.

Jobbban gazdálkodjál, mint apád, vagy eddig te tetted azt.

Jobb ember légy ez érben, min a múltban voltál. Jól amatsz.

Ismerd meg jól, hogy háztartásod mibe kerül.

Tudj azt, hogy mennyit ér mindenedem veteményed, s mennyi hasznod van belőle.

Légy takarékos, de ne félséves.

Kisid figyelemmel a közoktatást és ügyelj gyermekeid nevelésére.

Egyszerű gyermekeidnek elég szórakozás, tarts háttas lovat és kocsit, ha módodban van.

Szerzámadat, mikor nem használod, tartsd száraz helyen.

Ásót, kapát használd után tisztáld meg.

Csak a legjobb fajokat termeszd és a legelőszerebb segédeszközöket használj.

Kevesebbet vess, de jobban munkáld meg.

Tengerit soha se ved, előré jól ei nem készített talajba.

Közd el a tavaszi munkát, ne húzd az idő engedni.

A tengerit legálabb négy ízben kapáld.

A trágyát úgy ügyelj, mint a szemed feleséget, ne engedj, hogy összeszáradjon, vagy hogy az eső szétmossa.

A kertészed szőlőteleiben levő gyomot tépd ki, mert ez rossz gazdálkodásnak mutat.

Ha közeled a télnek, szőlőteid fel, dolgozzál jó kedvedel, mint derék emberhez illik.

Ne üressz fát csak azért, hogy ez gondatlanságod miatt leszáradjon.

A gyomolós trágyázást ne hanyagold el.

Mihelyt egy fad kiszárad, ásd ki és a legközelebbi tavasszal állíts helyére másikat.

Ne állíts fát alagsórovezeten földre, ha annak arra szükke van.

Ha a fák nem egészségesek, mesd meg őket s a sebeket kend be viasszal vagy kecseséccel.

A bogyas gyümölcsök számára kétszer annyi helyet tarts fenn, mint eddig.

Ebédess magadok mutatványszámokat minden gazdasági lapból, hasonlítsd össze őket és a legjobbra íressz elő.

Ne add el minden legjobb gyümölcsöt s ne farsd magadnak csak a leggyümölcsösöket. Ne fővénykedj a magad táplálásában.

Az almot minél többször változtasd.

Mindig elegendő mennyiségű, különböző fajta tápanyagot legyen marháid számára.

Ne terhesd túl soha a lovakat.

A sertések számára tarts jó legelőt s vigyázz, hogy ezek ne szorjúanak arra, hogy a békákat megölyk.

Több növényi tápszerrel élj, hogy kevesebbet íressz az orvsnak.

Lakásod szűs és otthonos legyen.

A ki csak egy foglalkozásnak él, az azon foglalkozásból meg is él.

Kívess ezen tanácsokat, s akkor háromszorosan boldog lesz számodra az új év.

Világfolyása.

Mindenfölel a béke nyilatkozatai voltak hallhatók az újev álmából. Vilmos német császár

tartózkodott ugyan minden politikai nyilatkozattól, de a német vezérlep, a Norddeutsche Allg. Zeitung biztató hangon emlekedett újvei cikkében az általános politikai helyzetéről. Unbertől olasz király pedig a képviselőház és a szenátus tisztelőg küldöttsége előtt azt a reményét fejezte ki, hogy a béke ez évbén is meg fog óvatni Carnot francia köztársasági elnök, fogadván a diplomáciai testületet s válaszulvára a muciának Franciaország iránt kifejezett jó kívánataira, azt a kijelentést tette, hogy Franciaország a kiálltás rendezésével a munka és a béke művét szándékozik megnevelni, és kifejezte azt az óhajt, hogy 1889. év mindenikre szerencsés és boldogságot hozzon.

Igen örövendes jelnek veszik Németországban azt a hírt, hogy a kormány élállt a katonai póthitel kérésétől. E fénynek két irányban van nem kiesinylendő jelentősége. Tudva van, hogy katonai részről hosszabb idő óta nyomtatatosan követelték a német tábori tüzérség kiegyezésését és szaporítását. A birodalmi gyűlés december 4-iki ülésében a hadügyminiszter maga megvallotta, hogy a német határ közelébe levő francia és orosz tüzérség új rendszere a katonai vezetés előtt azt a kérdést tette megfontolás tárgyává, ha vajjon nem szenvedett-e változást a katonai egyensúly, még pedig Németország rovására. A tárgyalások, melyek e körül az irányadó katonai körökben folytak, természetesen nem valók a nyilvánosság előtt, de ha eredményök az lett, hogy a kormány élállt a póthitel kérésétől, ez egyrésztől örövendes bizonyítéka annak, hogy a német hadsereg fővezetői mennyire bíznak a hadsereg erejében és kiképzésében, másrészt pedig azt is jelenti, hogy a német diplomácia, dacára annak, hogy szomszédai folyvást erőstítik hadaikat a határon, megtartotta azt a bizalmat, hogy főkép tekintettel a közepurpai hatalmak szövetségére, sikerülni fog neki az európai békét továbbra is fenntartani.

Szerbia és királya Milan boldogok, legalább ezidőszert, mert túl vannak egy nagy gondon, az alkotmányrevisio munkáján. A szerb ellenzéknek mindvégig készeknek mutatkoztak és az új szerb alkotmányunk elfogadása nagy többséggel történt. Ha egy ország az alkotmányos élet minden válságaitól megmenthetné, Szerbia mostantól fogva egy oly új korszakot kezdhetne, mely teljesen ment volna minden eddigi bajától és a pártok szenvedélyeitől. De éppen Szerbia az a talaj, hol a politikai áramlatok igen sűrűn változnak, maga a szerb nép pedig meg nagyon van alávetve egyes pártvezetőknek, hol ennék, hol annak ad igazat, tehát sokszor ingadozik, s oly népet igen bajos kielégíteni.

Az alkotmány elfogadása után a kormányválság is kell következnie. Az ellenzékiek a sok szög alkotmányos jeg fejeben, miket a királyi Szerbiának megadott, követelni fogják, hogy a kormány vezetése is az ő kezükbe jasson. Vajjon aztán az új kormány az eddigi szerb politikát fogja-e követni, az igen nagy kérdés.

Oroszországban a szerbiai események alkalmából táplált aggodalmak tetemesen lejjebb szálltak, miután Milan király a diadalmas ellenzékkel

szemben előzetkénynek mutatja magát és mert a Pécsből jövő hírek az bizonyítják, hogy Ausztria-Magyarország nem szándékozik Szerbia belügyére avatkozni. Minden körülmények közt szem előtt tartandó azonban, hogy az események folyása sokszor a legtisztább és legbecsületesebb szándékok megfogása s megvalósítása. Csak azt az esetet kell elképzelni, ha Milan királynak nem sikerül az ellenzékkel megállapodásra jutnia, hogy ha az ilyen eseményt legkevésbé következményeik elkerülnék, meg nem zökkentőki bonyodalmaira és a béke megzavarására következtessünk. Nem kevésbé veszélyesnek alakulhatna a helyzet, ha Milan király trónjától megfosztatnák, vagy ha erre csak kísérlet is tette. Az utóbbi okból Oroszországban általában, a Milan király ellen való ellenszenv dacára, azt óhajtják, hogy a kibékülés közte és eddigi ellenfelei között sikerüljön.

Meg Milan királynak a trónról való önkéntes lemondását is aggasztó fénynek tekintnek Oroszországban, úgy hogy Oroszország politikai körői Milan királynak a trónon való megmaradását ez idő szerint kívánatosnak tartják, a miből azonban még nem szabad azt következtetni, hogy az orosz világ kész volna ismeretes erzelmeitől lemondani, melyek főképen abban a fogadtatásban nyilvánulnak, melyben Milan király elvált neje Oroszországnak részesül. Oroszországban semmi esetre sem óhajtják Milan király elített eszkekedteinek szentesítését, meg arra az esetre sem, ha ez Milan részéről fontos engedmények által volna megvásárolható, hanem igenis óhajtják a status quo további fenntartását, mely esetleges forradalom és háborús bonyodalmak viharának előbbre helyezendő. Ha tehát Ausztria-Magyarország háttud alhoz az álláspontjához, hogy nem avatkozik Szerbia belügyeibe, miután Oroszország nem fog támogatni semmiféle Milan király ellen támasztott forradalmi mozgalmat, remélhető, hogy a fenyegető bonyodalmak hosszú időre el fognak halasztani.

Meghívás.

A „Gazdák és Iparosok Általános Szövetkezetének” szentesi főkötelepe f. évi január 27-én déli után 2 órakor a eszmadia céhlánál rendez évi közgyűlést tart, melyre a részvényes tagok ezennel meghívatauk.

A közgyűlés tárgyai:

1. A kezelő bizottság évi jelentése.
2. A pénztári tisztség üzleti jelentése.
3. A közgyűlést megelőzőleg 14 nappal az elnökséghez írásban beadott indítványok tárgyalása.
4. Jegykönyv hitelítésére 3 tagú bizottság kiküldése.
5. Elnök, titkár, kezelő és ellenőrző bizottságnak 3 évre való megválasztása.

Megjegyeztetik, hogy az alapszabályok 22 §-a értelmében szavazati jogot csak oly tag érvényesítheti, ki a szövetkezetnek legalább 4 hónap óta tagja már és fizetési kötelezettségének pontosan eleget tett. Szentesen, 1889. Jan. 1.

Kezelő Bizottság

„SZENTESI ÉS VIDEKEI” TÁRCAJA.

NYILT SZEM.

BESZÉLY.

(38)

(Folytatás.)

„Mennyire igazs van, kedves, tisztelt barátom uram!” mondá a festész. „Nekem gyakran ugyanazon gondolatim voltak s annál borzasztóbban hat rám sőt terhesük. Hogy éppen ő, ezt a tiszta, nemes lényt szaggattak szét a vad ragadozó, olyan előttem, mintha a legszentebb lények követek volna el gonzságokat. De hol van? Még egyszer látom kell?” s gyorsan akart foizaladni a lépcsőn.

De a pap visszatartotta. „Ne, fiatal barátom, önként nem szabad viszontlátni Cöleisztán. On lelle előtt a drága lény képe zavartalan, tiszta szépségében áll, niért zavarna meg egy megcsönkítot, eltorzított holttest meglétekésével?”

Rikárd meglökölt. „Oh azok a barbárok! Mennyit szenvedhetek!”

„Nem hiszem,” vizoná a pap. — „Bizonyosan már az első ités szédítette el, talán meg is senmisztette a győze testét!”

„És nincs semmi sejtélem, kik lehetnek azok a nyomorultak, mi indíthatná őt-e gonosz lettre?”

„Az öreg pap néhány pillanatra habozott a feleletre. „Jajjon tudomba s emondok mindent, a mi szíve men fekszik.”

Ami a csendes, barátságos szobában semmi sem változott meg, a béke szelleme létszótt ott honolni mindenki előtt, a ki a szobába lépett. A festész is nyugodt leti s fájalmas részvételle hallgatta a piébanos kölést. De midőn az elbeszélte, hogy Gusztávra van irányozva a gyaru s az már el is van fogva, a festész élénken felkiáltá. „Az lehetetlen! határozottan mondom, hogy az én barátom teljesen ártatlan a dologban.”

„Éleg későn; amár igen súlyos gyauokok merültek fel, a mi szem tartom vetésnek,” jegyzé meg a pap. „Én nem gyakran láttam ugyan Gusztávot, sőt

két év óta éppen nem láttam, de rám mindig egy igen kelőyes, kőssé nézőkes ember benyomást tett.”

„Ebben nem is csalódot,” vizoná Rikárd; „az én szegény barátom a legbecsületesebb, legnyitárb természetű; dacára kissé szalatos magavisletének oly egyszerű, hogy nem volna képes egy gyermekét is megsérteni; aliatnos, roz szádeku gyilkosságra éppen nem képes.”

„S mégis nagybátyja vetésnek tartja,” mondja a pap; „szomul tudata velem a tárgyatást s meg kell valínom, hogy már is a legterhebb gyauokok állnak fenn Gusztáv ellen.”

„M csoda gyau?” kérde hirtelen a festész.

„Az öreg piébanos elbeszélte, a mit a táblabírótól hallott.”

Rikárd szörnyűködbe hallotta, mily fogás haló kézl szegény barátjának nyakára. „És mégis ártatlan!” kiáltá a festész. „Ezen lüségés nyílt szem nem tud hazudni; ő nem képes oly gaztetre!”

„Én azonban nem tartom vetésnek,” biztosítá az öreg ur, „mert akkor mindenen csalódnám, ha lehetőség volna, hogy oly derek ember a mulandó négy kedveert oly borzasztó örvénybe slyédelítoe.”

„Mennyire megnyugtát az engem, hogy véleményem közli velem! Mindent el kell követnünk, hogy a szegényt megmentük! Egyszerű, becstelen létező könyny volt törbe fogni. Amennyire mennyasszonyát ismerem, meg vagyok győződve, hogy szándékosa akarja megsemmisíteni.”

„Az hiszi?” kérdezte a piébanos; „nekem is felőst, hogy nyilatkozta véleménye nyilatkozatával oly ékes ellenében áll.”

„Én a legkegyetlenebb teremtésnek tartom, ki nem vonakodik minent eltiporni, a mi utjában áll!”

„De mi indíthatná arra, hogy véleményem örvénybe taszítsa?”

„Barátom ő közíte és egy másik közl megadózt, ő vele szakított akar s ezzel ő közíte, gőgő a legnyugodt mértékben sérlette meg. Mennyasszonya örömmel ragadta meg az alkalmat, hogy Gusztávot teljesen megsemmisítse, mert erőben meg vagyok győződve, hogy

szegény barátom nyilatkozta a legtisztább igazságon alapszik. Én sohasem kaphattam rája a legkésebb hazugságon, ő nem ért mesterseghöz, mert mindig hozzá volt szokva egyenes uton járni.”

„Meg kell valínom, hogy mennyasszonyának valamely leginkább nyugtalanít s tévútra vezetett,” jegyzé meg az öreg ur; „de ön psychologiai indokai vitagósnak és érhetőknek látsza ak nekem.”

„Ha Matildot valamikor látta volna, akkor föltétlenül osztaná meggyőződésemet,” vizoná a festész. „Azok a hida szemek szinte sérlettek. Valami különletlen kegyetlenség vonása félremerítetlent látszik ki belőle! És mily ájtatosan hallgatta Emil véres vadaszati elbeszélést; meg vagyok győződve, hogy egy léna lakozik benne, mely csak kedvezté alkatonára vár a kitörésre s valami szegény áldozat eljésére.”

„Rokonom tehát ott is mesélte dőre vadász kalandjait?”

„Iát, s azaz Matildra nagy benyomást tett s meg vagyok győződve, hogy ez a két megatöködött lény ártatlan barátomét megcsinálta. Emil fölőte közönyök mutatkozott Matild iránt s vonakodott elfogadni Gusztáv további meghívását. Mégis alattomban látogatókat lett Matildnál.”

„Olyan ártmánykodás nagyon megfelelő rokonom természetének?”

„Meg vagyok győződve hogy Matild soha sem szerette vőlegényét és az érdekes moakatsévtérrel való találkozás következtében az egyszerű Gusztáv teljesen háttérbe szorult s már azért is örömszt ragadta meg most Matild az alkalmat, hogy tőle szabaduljon.”

A pap gondolkodóba esett; végre mondá: „Rokonom tehát ismeri én barátjának mennyasszonyát; akkor csakugyan tétek, hogy én nekem teljesen igazs van és hogy gonosz haránt veszték a szegény emberre, melyből hiszem, fog kivácsolni.”

Rikárd az öreg urra nézett; szó nélkül értették meg egymást, mindkettőnek szívében honolys sejtélem támadt, melyeknek azonban nem merék háttározott alakot adni.

(Folyt. köv.)

CSARNOK.

Régi magyar költők tárából.

A magyar tudományos akadémia magasztos feladatának megfelelőleg azon fáradozik, hogy a régi magyar költők itt-ott szétszórt költeményeit összegyűjtse s az utókor számára megőrizze. E vállalat „*Régi magyar költők tára*” név alatt látott napvilágot s ebből a tárból közöljük az alábbi érdekes költeményt eredeti nyelvezetével azon kor népeinek eszének bemutatására.

Nemely költeményeknek szerzői ismeretesek, azonban akad sok oly költemény is, melynek szerzőjét nem sikerült kipuhatolni s oly ismeretlen szerzőiől eredt a lapunkban közölt költemény is, melynek címe magyarra fordítva: „*Asszonyok tára*.” E költemény korföld voltánál, a vers sátrai harajándi s eleven viselésénél fogva a XVI. század legjobb lírai darabjai közé tartozik. Egy fiatal házasság ad nevének benne tanácsokat a magaviselethez nézve, s e vers nemcsak a XVI. század erkölcsére vet érekes világot, hanem arra is megtanít, hogy a népi erkölcsök mily keveset változnak az idővel. Így pl. a magyar népül a gazda ma is az utcan vagy látogatások alkalmával mindig az asszony előtt megy, vagy lép be a házába s em megfordítva, mint az uri népül; s viszont látjuk e versből, hogy a nőknek már akkor megvolt az a hajlanak, hogy felesleges ruhadarabjaikat a férfiaknak adták, hogy azokat vigyék, a mi ellen a mi férfunk nem is mulasztja el, még jó eleve, az erőles tiltakozást. Sokkal mulatságosabb az egész költemény, semlőgy közléset olvasónkól megtagadhatók.

Adhortatio mulierum

Mastau egy ifju megházasodott,
Ujjonnan hozta szép háza-társát,
Köt ugyan szerez, mint önmagát;
Nagy szep beszédet ötet így vitázt:

Asszony! szép társam és szép virágom,
Ha Isten minket ketten összevibr:
Tanítlak téged, kérék hogy ne bánjad.

Ha mikor asszony! téged szólítlak,
Mondj akkor engem edös uradnak,
Mert ha nem mondás edös uradnak;
Ifjak kik látják csak megcsúfolnak,
Tegédet mondak szóhatatlan társnak.

Mikor vendégek háznukhoz jünnek,
Vigasságot mutass jámbor vendégek,
Mert ha bánntját látják szivednek;
Ifjak kik látják csak megcsúfolnak,
Tegédet mondak az ebből készáltnek.

Ha mikor ketten vendégé hímak,
Nyelved és az szád kerdve szóljúnak.

Mert ha ök ketten csak csásogúnak;
Ifjak, kik látják, csak megcsúfolnak,
Tegédet mondak csásogó szájúnak.

Mikor egy uton csak ketten megyúnk,
Eléttém ne járy akkor hogy megyúnk,
Mert ha eléttém járadsz — felök;
Ifjak kik látják csak megcsúfolnak,
Tegédet mondak kalola-zetnek.

Ha mikor ketten egy uton megyúnk,
Te palástod hátamra ne add,
Mert ha palástod hátamra add;
Ifjak kik látják csak megcsúfolnak,
Engömet mondak asszony számúnak.

Ha mikor követök háznukhoz jünök,
Te meg ne felej az követöknek,
Mert ha megfelelsz az követöknek;
Ifjak kik látják csak megcsúfolnak,
Tegédet mondak az Simon bírúnak.

Ha mikor ruhát néköd vehetök,
Ruhá tudást megfisztolessék,
Mert ha az ruhák rólad lesínak;
Ifjak kik látják csak megcsúfolnak,
Tegédet mondak puhán kötöt rokkúnak.

Ha az piacra el-kilépendsz
Sok a késsél és ne tercsélsj.
Mert ha mulatsz és sokat tercsélsj;
Ifjak kik látják csak megcsúfolnak,
Tegédet mondak puhán kötöt rokkúnak.

Keves buzúnkat, keves lisztúnket,
El ne tekozzólad az mi morúnkat;
Ha eltekozzólad az mi morúnkat;
Ifjak kik látják csak megcsúfolnak,
Tegédet mondak feneketlen kassnak.

Az hort háznuknál ám bátor igvad,
De az koresmetát ne gyakorólad,
Ha gyakoróladot te az koresmetát;
Ifjak kik látják csak megcsúfolnak,
Tegédet mondunk jels borsésárúnak.

Asszony szép társam! én mást megmondom,
Te búneidet el nem szavédom.
Ha búneidet én felszúvened;
Ifjak kik látják csak megcsúfolnak,
Engömet mondunk két ag eb egyiknek.

A mi háznukat te tisztá tartásd,
Kie-sin cellánkat gyakran megcsópd,
Mert ha háznukat rásnyált tartod,
Ifjak kik látják csak megcsúfolnak,
Tegédet mondunk rusya tudúnak.

Ha megfogadod, magam igérem,
Morbán és pézsem mind téd lézen,
Te léssz éneköm nagy tisztóssógún;
Ifjak kik látják meg nem cölúnak,
Engömet mondunk nagy boldog embörnek.

Ha nem fogadod: Isten ne meútsún,
Bottul, pálcátul az te hátadat,
Prós oródat szép szögny valástul,
Hátadnak hosszát szép súdár pálcátul.

Ez társágot tavál kilélek.
Szamos víznél ungas az parja.
Akkor fejszevel vágták az vízet.
Az ének szerzőt mondják jó embörnek.

E vers szerzőjét az iradalom-történet Szamosméléki Névtelennek nevezi, mivel csak ennyit látott józunk elatului nagatrói a végső strophában. Pedig józunk verse nem valék nevének szégyenére na sem.

Irodalom.

Ország Világ.

Az „Ország-Világ” a legnagyobb és legszép magyar képes és szépirodalmi lap, mely Budapest Elek zodes szerkesztésében évről-évre nagyobb kolvelésének és elterjedésének aránd, az újvevel fennállásának tizedik évfolyamába lépett. Sokkal szebb mult áll e lap mögöt, semlőgy hangzatos programja volna szükségé az „Ország-Világ” rendes tartalma: egy eredeti s egy fordított regény, több novella, tárcá, ismeretterjesztő közlemények, élet- és jellemrajok, költemények, s a nők részére „Művilág” címen egy gúnyos szerkesztési rovát, melyben számos divatkép, divatleír, háztartási közlemények, s egyéb néket érdeklő apróságok vannak közölve.

Az „Ország-Világ” előzetői éveinkt hat művészi becsei fény- és színyomatu műmélleteket kapnak s ezenkívül minden éven jelen meg külföldi képes lapok példájára egy rendkívül innepi szám, melynek az előzetők csak 50 krét szerkesztésnek meg, a következők évi új előzetők is ingyen kapják egész éven át. Iten volt 1888-ban a karácsonyi ajándékú szánt újsápi szám, mely a képviselőház ötven ör tagjának arcképeit közli s ugyanaz k nagyérdéki dolgozatát, névalírásuk hasonmásával. Megjegyezvén, hogy a nagyérdéki számhoz a benne levő művészi képeknek kívül (Litzeo-Mayer, Kaubachtól stb) egy nagyvezetésű színyomatu műméllet is volt csatolva (Thamer): „A színyomat (tavasz)” azokivül egy csinos n-pal zongorára s hogy e számot egy közvetlen a kiadókivétel, mint bármely hazai könyvkereskedés útján meg lehet rendelni. Közéjük néhányunk nevet az e számba közleményeket adott képviselői közül. Nyezetesen: Jókai, Csernatony, Mikszáth, Vadnai, Podmancký, Ábrányi, Kaas, Hegedűs, Viski, Békessy, Láng, Falk, Grünwald, Apponyi, Szathmari, László M. Aszóth, Berzevicki, Wekerle, Helfly, Irányi, Hlyés Báltus, Grécsek stb. E nagyérdéki számot az is 9-ben belépo előzetők ingyen kapják.

Az „Ország-Világ” munkatársai a régebb és újabb írónemzedék lejelesébejéi.

Az újvevel Benickiné-Bajra Leuke: „A honyegő tündére” című költői szép és igen érdekes regényének közléset kezdte meg, mellette még Erdődo „Móra” című rendkívül érdekes angol regényét. A nagyérdéki szám színyomatjainak és műmélleteinek bemutatását, mely érdekes, ritkánban a nagy közönség előtt egy

eddig kezdődött ismert világot ért fel az „Ország-Világ” - to-
rább folytatja.

Mint ez érben, egy a jövő évben is a tanító és tanítók
10 frt helyett 8 frttal énekelnek elő az „Ország-Világ”, melyet
8 frttal rendelhetnek meg az „Egyetértés” és a „Pesti Hírlap”
előfizetői is.

A szerkesztőség nagy gondot fordít a talány svatva is a
talánymegoldás előfizetői közt hetenként értékes könyvek, zene-
művek és eredeti rajzok sorozat ki

Az „Ország-Világ” könyvtársa uton is megrendelhető, két
heti, díjazs boríték tüzetben.

Mutatóványaszámok kívánatra ingyen küldetnek.

Előfizetési feltételek:

Egész évre	—	10 frt	—	kr.	Az „Egyetértés”-sel együtt	
Négyévre	—	5	—	—	rendelvé:	
Negyedévre	—	2	—	—		
Egész évre	—	60	—	—	Egész évre	— 26 frt — kr.
Egy hónap	—	5	—	—	Félévre	— 14 — —
Egész évre	—	20	—	—	Negyedévre	— 7 — —
Fizet (kettős számmal)	—	40	—	—		
A „Pesti Hírlap”-pal együtt rendelvé:						
Egész évre	—	—	—	—	—	— 22 frt — kr.
Félévre	—	—	—	—	—	— 11 — —
Negyedévre	—	—	—	—	—	— 5 — 50

A próbaság.

Beleeg volt a fiatal cigány és papot hívalott.
— Akarsz e örvényelni édes fiam — szolt a pap. — Áká-
rok én tisztelendé atyám, csak nem ilyen jókor.

A megsértett ői. — A vádlott tehát önnök,
mikor őrt állott, szivart kinnl? — Igen elnök úr! —
Ön nem fogadta el a szivart. — Igenis nem, elnök úr.
— Mit mondott önnök a vádlot! — Ön marha, el-
nök úr.

Jó biztatás. Egy életbiztosító-társaság ügyveke
így beszelt a egy urat a biztosításra:
— Ha ön mupát nálunk biztosítja, akkor is kif-
zeljük az összeget, ha felakasztják.

Minekutánna. . . B. bátyánk többéleről neve
zotes ember volt, a többi között arról is, hogy pohár-
köszöntőt mindennemű alkaiomkor így szokta voll
kezdeni: Minekutánna . . .

Egy népü mepály alkalmával szintén feláll, mire egy
pajkos fiatal őt megelözve hangosan felszólal: Lesz
most minekutánna! — B. bátyánk erre haragra labban
s így szol: Azért sem minekutánna!

Pillanatny csend után eres hangon rákezdí:
Minekutánna . . . Általános habot!

Más ember. Feleség: Tollyességgel fel nem fog-
hatom, hogy ihatsz anyi szeszest illat!

Férj: Hát az úgy van. Mihelyt egy pohárkát meg-
ittam, mindjárt más ember vagyok. S más ember miért
ne igyek anyjít, a mennyi neki tetszik?

Feloldás szerkesztő és lapkiadója: Balázsovits Verhori.

T Ü D Ő B A J O K .

Gáz-kilhelés

(Rectal-Injectio)

gyógyít tődhajokat, (tődhörszt, sorvadást),
A legkisebtlenebb az orvosok előtt előhe-
tetlennek látszott czmény, tődhajok gy-
gyíthatása, most már teljesen el von érve.
Világhírű tanárok és orvosok bizonyítványai,
meggyőzték egynék száz meg száz levele, me-
lyeknek valókai másolatait megküldhetem meg-
győződés szerzete vágott kőszatara bementesem bárki
kaphatja, orvosi szakapok kedveze jelentése, a leg-
nagyobb körházakban való alkalmazás a legényes, his
bizonyítványt nyujtik a rectal-injectorral való kilehe-
lési gyogyimold legmegelőbb, eddig nem sejtett erode-
serevé.
Példaképp ezt jelenti Dr. Bergson és Dr. Morel
tanárok: „Köbögés, nyaklökés, láz, vérhányás három
nap alatt enyhődnek, azután teljesen elmúlik alsás
és étvágy visszatérnek. A test-sulyzaporodása hetenkint
1/2 egészén 1 kilóg. A legfárasztóbb elemelot lehet az-
Med Dr. Altman Bees (Wien, VII., Mariahilfer-strasse N° 70.

asthmát, időszakai bronchialbajt, tődhokaterhust.
tán folytatni.” Cornil és Verneuil tanárok
így nyilatkoznak: „Az asthmánál a belek-
hiány azonnali elmúlása. — Teljes gyogyulás
gyakran 8 nap alatt.” — Cujardin Beaumont
tanár: „Időszaki bronchialkatarrh teljes-
gyogyítottok.” — Fränkel és dr. Stitz tanárok:
„Laz, éjjeli izadás, köbögés elmúlik — borzasko-
csésg áll be sulyzaporodás egészen 5 kilóg.”
— Dr. McLaughlin: „0 magas fokú tüdő gümókors
közül valamennyi alaposan felgygyuit.” — Hasznolt
jelentenek a betegok. (A gyogyítás nem alkalmazhat,
nem zavartó a utóbbi nékúli) — A cs. kir. kizár. szab.
gáz-kilhelési készüléket (rectal-injector) használati
utatóással orvosok számára és magánhasználatra s a
gáz-ijlesztéshez való hozzátartozóval készpórárt vagy
postautánvételt 8 frttel, gázmérővel 10 frttel küld

Collega ur! Egy igen súlyos esetben egy tődhajomnál ön kilehelési készülékével valóban kitűnő sikert értem el.
Tisztelettel MED. DR. FAUTE GYULA.

Keeskomét, 1883. szept. 11.
Tiszelt orvos ur! Ön gáz-kilhelési készülékét 1887. évi őszkor oly kitűnő sikerrel alkalmaztam, hogy tökéle-
tesen helyre álltam s ezen állapot azóta folyamatosan tart így, hogy teljesen egészséges vagyok. Fogadják öszinte hálaomat!
SZABÓ JULIA.

Eladó ház.

Weiner Farkas I. tized 261. sz. a háza, — mely alkalmas úgy gazdálkodónak
mint boltos vagy kocsmárosnak — kedvező feltételek mellett eladó.

Alulirotnál, ki egyenes összeköttetésben van a
porosz szénbányákkal, kapható:
legfinomabb porosz köszén, m.-mázsája 1 frt 80 kr..
legfinomabb porosz koaksz „ „ 2 frt 20 kr.
ifj. ZSOLDOS FERENCZ.